

УДК 368:656.7:631.162(477) (045)

АВІАЦІЙНЕ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ: ЙОГО ПОТРЕБА ТА ОБЛІК

Бондаренко Ольга Михайлівна, доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту, к. е. н., доцент, Національний авіаційний університет, Київ, bondarenko_olga@ukr.net, +38-067-918-59-59.

Попович Оксана Василівна, доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту, к. е. н., доцент, Національний авіаційний університет, Київ, 0668629028@ukr.net, +38-066-862-90-28.

Olha Bondarenko, Associate Professor, Ph.D., Associate Professor, National Aviation University, Kyiv, bondarenko_olga@ukr.net, +38-067-918-59-59.

Oksana Popovich, Associate Professor, Ph.D., Associate Professor, National Aviation University, Kyiv, 0668629028@ukr.net, +38-066-862-90-28.

O. Bondarenko, O. Popovich. Aviation insurance in Ukraine: its necessity and accounting.

The article analyzes the traffic accidents that occurred during 2016. According to this analysis, it was found that air transport is one of the most dangerous forms of transport. Unfortunately, analysis of aviation accidents in the world in 2015-2017 year shows that air transport aviation disaster also occur. Based on this analysis, it was concluded that one of the possible priorities in these cases is the aviation insurance. According to Ukraine's insurance market for aviation insurance is not very popular type of insurance in relation to other species and it is these figures indicate the National Commission. Thus, third quarter 2016 net premiums for aviation insurance held at 392,4 million UAH which is only 2% of the overall structure of net premiums by type of insurance. Conduct aviation insurance in Ukraine passed under the Law of Ukraine «On insurance», «Procedure and rules of obligatory aviation insurance» and the Air Code of Ukraine. Based on n. 1 «Procedure and rules of obligatory aviation insurance» mandatory civil aviation insurance is carried out to protect the interests of operators, passengers and third parties. Therefore, in this article were disclosed procedures and rules of obligatory aviation insurance Civil Aviation in Ukraine. It should be noted that the aviation insurance airlines of Ukraine to be reflected in their accounting. Based on the current legislation was discovered recording of the insurance contract (insurance policy) of insurance premiums and insurance compensation.

Бондаренко О. М., Попович О. В. Авіаційне страхування в Україні: його потреба та облік

У статті проведено аналіз транспортних подій, які відбулись протягом 2016 року. Згідно даного аналізу було з'ясовано, що авіаційний транспорт є одним з безпечних видів транспорту. Але, на жаль, проведення аналізу авіаційних подій в світі за 2015-2017 рік свідчить, що з авіаційним транспортом теж відбуваються авіаційні катастрофи. На підставі даного аналізу був зроблений висновок, що одним із можливих пріоритетних напрямків в даних випадках є авіаційне страхування. За даними страхового ринку України авіаційне страхування є не досить затребуваним видом страхування по відношенню до інших його видів і це зазначають дані показників Національної комісії. Так, за 3 квартал 2016 року чисті страхові премії за авіаційним страхуванням відбулись на 392,4 млн. грн., що складає лише 2 % до загальної структури чистих страхових премій за видами страхування. Проведення авіаційного страхування в Україні проходиться на підставі Закону України «Про страхування», «Порядок і правила проведення обов'язкового авіаційного страхування» та Повітряного кодексу України. На підставі п. 1 «Порядок і правила проведення обов'язкового авіаційного страхування» обов'язкове авіаційне страхування цивільної авіації проводиться з метою забезпечення захисту інтересів експлуатантів, пасажирів, третіх осіб. Тому, в даній статті було розкрито порядок і правила проведення обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації в Україні. Слід зазначити, що проведення авіаційного страхування авіапідприємствами України обов'язково відображається в їх бухгалтерському обліку. На підставі чинного законодавства було розкрито відображення в обліку договору страхування (страхового полісу), проведення страхових платежів та страхового відшкодування.

Бондаренко О. М., Попович О. В. Авиационное страхование в Украине: его необходимость и учет.

В статье проведен анализ транспортных происшествий, которые произошли в течение 2016 года. Согласно данного анализа был сделан вывод, что авиационный транспорт является одним из неопасных видов транспорта. Но, к сожалению, проведение анализа авиационных происшествий в мире по 2015-2017 год свидетельствует, что с авиационным транспортом также происходят авиационные катастрофы. На основании данного анализа был сделан вывод, что одним из возможных приоритетных направлений в данных случаях является авиационное страхование. По данным страхового рынка Украины авиационное страхование является недостаточно востребованным видом страхования по отношению к другим его видов и это указывают данные показателей Национальной комиссии. Так, за 3 квартал 2016 год чистые страховые премии по авиационному страхованию составили 392,4 млн. грн., что составляет лишь 2% от общей структуры чистых страховых премий по видам страхования. Проведение авиационного страхования в Украине проходится на основании Закона Украины «О страховании», «Порядок и правила проведения обязательного авиационного страхования» и Воздушного кодекса Украины. На основании п. 1 «Порядок и правила проведения обязательного авиационного страхования» обязательное авиационное страхование гражданской авиации проводится с целью обеспечения защиты интересов эксплуатантов, пассажиров, третьих лиц. Поэтому, в данной статье было раскрыто порядок и правила проведения обязательного авиационного страхования гражданской авиации в Украине. Следует отметить, что проведение авиационного страхования авиапредприятиями Украины обязательно отражается в их бухгалтерском

учете. На основании действующего законодательства было раскрыто отражение в учете договора страхования (страхового полиса), проведение страховых платежей и страхового возмещения.

Постановка проблеми. За даними світових статичних організацій авіаційний транспорт є одним із безпечних видів транспорту. Але, на жаль, в нашому житті трапляються авіаційні події (катастрофи), які не можливо передбачити. Тому, всі авіакомпанії в Україні проводять авіаційне страхування і витрати, пов'язані з його проведенням, обов'язково повинні відображати в бухгалтерському обліку. В силу постійних змін, які відбуваються в нормативно-законодавчій базі бухгалтерського обліку - облік авіаційного страхування в Україні є недостатньо розкритий.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження питань з авіаційного страхування в Україні проводили такі фахівці-експерти як: Базилевич В. Д., Говорушко Т. А., Яворська Т. В., Світлична О. С. та ін. Під час проведення аналізу їх робіт нами було встановлено, що ними була приділена увага лише на методіку проведення авіаційного страхування. Таким чином, відображення авіаційного страхування в бухгалтерському обліку є до кінця не розкритим.

Мета статті. Проаналізувати необхідність проведення в Україні авіаційного страхування та розкрити порядок його проведення в обліку.

Виклад основного матеріалу. Кожен громадянин України більшість свого часу приділяє роботі, для того щоб створити умови для покращення життя свої родини - купує транспортний засіб та житло, нову техніку в оселю, відправляється у різні країни світу під час своєї відпустки. Але, життя вносить свої корективи, і будь-який з прожитих днів може принести неприємні сюрпризи. На жаль, життя будь-якої людини може зупинитись в будь-яку мить, кожен може опинитися у таких подіях, від яких нічого не може врятувати. Тому постає питання щодо вибору транспортного засобу для запобігання або зведення до мінімуму жаклихвих непередбачених подій.

Щороку декілька міжнародних організацій збирають статистичні дані щодо транспортних катастроф. Як свідчить світова практика, проводиться рейтинг самих небезпечних видів транспорту. Тому, виходячи з статистики за 2016 рік, рейтинг видів транспорту від безпечного до небезпечного є наступним [1]: літак, поїзд, автобус, автомобіль, мікроавтобуси, космічні кораблі, водний пасажирській транспорт (пороми та круїзні лайнера), метро, велосипед, мопеди та мотоцикли.

Хоча статистика вказує на те, що авіаційний транспорт є самим безпечним видом пересування, але дані світових організацій показують, що авіаційний транспорт також є небезпечним транспортом. На жаль, 2015 - 2017 роки мають інші підтвердження (табл. 1) [2, 3].

Таким чином, щоб забезпечити хоча б упевненість в тому, що зможе пом'якшити наслідки непередбачених подій, – це страхування. На сьогоднішній день, у всіх країнах світу страхування є нормою і страхування в авіаційній сфері діяльності не є виключенням.

За даними дослідження страхового ринку авіаційне страхування в Україні є досить затребуваним видом страхування і має свої особливості на ринку страхових послуг. Так, на підставі показників Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг за 3 квартал 2016 року чисті страхові премії за авіаційним страхуванням відбулись на 392,4 млн. грн., що складає лише 2 % до загальної структури чистих страхових премій за видами страхування [4]. Слід зазначити, що безпека польотів і страхове покриття є основними питаннями для авіаперевізників.

Для надання консультування з авіаційного страхування в 1934 році було створено Міжнародне Об'єднання Авіаційних Страховиків (IUAI). Міжнародне Об'єднання Авіаційних Страховиків (IUAI) – неурядова міжнародна організація при економічній і соціальній раді ООН, метою якої є координація інтересів суб'єктів ринків

страхування авіаційних та космічних ризиків. Одним із представників від України в IUAІ є страхова компанія «БУСІН».

Таблиця 1

Авіаційні катастрофи в період 2015 – 2017 років

Рік	Місце авіакатастрофи	Марка літака	Країна власник	Кількість жертв
2017	Киргизія	Boeing-747	Турція	37
2017	Судан	Ан-26	Судан	44
2017	США	Cessna 210	США	4
2016	Росія	Ту-154	Росія	92
2016	Індонезія	Hercules C130	Індонезія	13
2016	Колумбія	Avro RJ-85	Болівія	75
2016	ОАЕ	Boeing-737	ОАЕ	немає
2016	Росія	Ил-76	Росія	10
2016	Египет	Airbus A320	Египет	66
2016	Афганістан	Ан-12	Азербайджан	7
2016	Росія	Boeing-737	ОАЕ	62
2016	Непал	Пасажирський літак	Непал	2
2016	Непал	Viking 9N-АНН Twin Otter	Непал	21
2015	Індія	Bombardier DASH8 Q400	Індія	Немає
2015	Судан	Ан-12	Судан	39
2015	Египет	Airbus A321	Росія	224
2015	Індонезія	ATR 42-30	Індонезія	54
2015	Індонезія	Hercules C-130	Індонезія	116
2015	Франція	Airbus A320	Германія	150

Основними законодавчими документами, які регламентують нормативне ведення авіаційного страхування в Україні, є Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР (із змінами та доповненнями), «Порядок і правила проведення обов'язкового авіаційного страхування», затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2002 р. № 1535 (із змінами та доповненнями) та Повітряний кодекс України від 19.05.2011 р. № 3393-VI.

Так, на підставі Закону України «Про страхування» (ст. 7) та ст. 117 Повітряного кодексу України, авіаційне страхування цивільної авіації потрібно відносити до обов'язкового страхування [5, 6]. Зазначений вид страхування проводиться страховиками-резидентами, які мають ліцензію на проведення такого виду діяльності. Порядок і правила проведення обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації наводяться Кабінетом Міністрів України. Крім того ст. 118 Повітряного кодексу України зазначає, що [6]:

1. Експлуатант цивільного повітряного судна комерційної авіації зобов'язаний страхувати:

- 1) членів екіпажу повітряного судна та інший авіаційний персонал;
- 2) свою відповідальність за шкоду, заподіяну третім особам;
- 3) осіб, які мають право перебувати на борту повітряного судна на законних підставах без придбання квитків.

2. Експлуатант або власник цивільного повітряного судна комерційної авіації зобов'язаний страхувати повітряні судна.

3. Авіаперевізник зобов'язаний страхувати свою відповідальність за шкоду, заподіяну пасажиром, багажу, вантажу і пошті.

4. Замовник авіаційних робіт зобов'язаний страхувати своїх працівників, працівників інших організацій, задіяних у виконанні авіаційних робіт, та осіб, які забезпечують технологічний процес під час виконання авіаційних робіт.

5. Експлуатант або власник повітряних суден авіації загального призначення, у тому числі легких, надлегких, аеростатичних та аматорських, зобов'язаний страхувати відповідальність за шкоду, заподіяну третім особам.

6. Аеропорт та сертифіковані суб'єкти наземного обслуговування зобов'язані страхувати свою відповідальність за шкоду, заподіяну третім особам.

7. Організації, що надають послуги з аеронавігаційного обслуговування, зобов'язані страхувати свою відповідальність за шкоду, заподіяну третім особам.

8. Розробники, виробники цивільної авіаційної техніки, організації з технічного обслуговування, що мають право проводити випробувальні польоти, зобов'язані страхувати повітряні судна, членів екіпажу, інший авіаційний персонал та свою відповідальність за шкоду, заподіяну третім особам. Це положення також застосовується до навчальних закладів під час виконання навчально-тренувальних польотів.

На підставі п. 1 «Порядок і правила проведення обов'язкового авіаційного страхування» обов'язкове авіаційне страхування цивільної авіації проводиться з метою забезпечення захисту інтересів експлуатантів, пасажирів, третіх осіб і включає [7]:

- страхування відповідальності повітряного перевізника за шкоду, заподіяну пасажиром, багажу, пошти, вантажу;
- страхування відповідальності експлуатанта повітряного судна за шкоду, заподіяну третім особам;
- страхування членів екіпажу повітряного судна та іншого авіаційного персоналу;
- страхування повітряних суден;
- страхування працівників замовника авіаційних робіт, осіб, пов'язаних із забезпеченням технологічного процесу під час виконання авіаційних робіт.

Кожне авіаційне підприємство здійснює обов'язкове авіаційне страхування цивільної авіації на підставі договору страхування (страховий поліс), в якому прописується розмір, порядок та умови сплати страхового платежу.

На підставі Інструкції «Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій» в бухгалтерському обліку розрахунки зі страхування ведуться на субрахунках:

- 654 “Розрахунки за індивідуальним страхуванням” - облік розрахунків із страховими організаціями за індивідуальним страхуванням працівників авіапідприємства;
- 655 “Розрахунки за страхуванням майна” - облік розрахунків із страховими організаціями за страхуванням майна авіапідприємств та майна працівників авіапідприємства.

Аналітичний облік за наведеними рахунками ведеться окремо за кожним страховиком та за кожним договором страхування.

Так як авіапідприємства проводять експлуатацію своїх активів в різних структурних підрозділах, то і витрати на проведення страхування цих активів в бухгалтерському обліку на підставі П(С)БО 16 «Витрати» (п. 15.4, п.п.18 - 20, п. 29) відносять до витрат виробничого, адміністративного, збутового або до іншого призначення.

За домовленістю з страховою компанією та на підставі договору страхування (страхового полісу) авіапідприємства можуть оплачувати страхові платежі один раз на рік або поквартально (щомісячно). Таким чином, страховий платіж буде віднесено до відповідних витрат авіапідприємства не на всю суму в одному звітному періоді, а частинами, в залежності від періоду їх настання.

На підставі Інструкції «Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій» витрати на придбання страхового полісу є витратами майбутніх періодів і відображаються на рахунку 39 «Витрати майбутніх періодів». В такому випадку при сплаті страхових платежів будуть наступні проводки:

1. Дт 655 Кт 311 – сплачено з поточного рахунку авіапідприємства страховій компанії вартості страхового полісу;
2. Дт 39 Кт 655 – відображено отримання страхового полісу від страхової компанії з віднесенням до витрат майбутніх періодів.
3. Дт 23, 91, 92, 93, 94, 97 Кт 39 – віднесення вартості страхового полісу до складу відповідних витрат авіапідприємства у періоді їх нарахування згідно з договором страхування (п. 7 ПСБО 16).

Податковим кодексом України (п. 196.1.3) зазначається, що виконання послуг із страхування, співстрахування або перестрахування особами, які мають право (ліцензію) на проведення страхової діяльності не включаються до об'єктів проведення оподаткування податком на додану вартість (ПДВ). На підставі зазначеного пункту, операції за цими видами діяльності не підлягають проведенню оподаткування ПДВ і за всією вартістю страхового полісу будуть включені до витрат авіапідприємства.

Якщо під час експлуатації авіапідприємством своїх активів виникла страхова подія, то для отримання страхового відшкодування авіапідприємство звертається до страхової компанії. Згідно чинного законодавства страхова компанія повинна визначити розмір понесеного збитку та розмір виплати страхового відшкодування.

На підставі ст. 9 Закону України «Про страхування» страхове відшкодування - страхова виплата, яка здійснюється страховиком у межах страхової суми за договорами майнового страхування і страхування відповідальності при настанні страхового випадку [5]. Даний нормативний документ регламентує, що страхове відшкодування не може бути вищим, ніж розмір прямого збитку, яке отримало авіапідприємство. Крім того, проведення страхових виплат і виплат страхового відшкодування здійснюється страховиком на підставі договору страхування або на підставі заяви страхувальника (його правонаступника або третіх осіб, визначених умовами страхування) і страхового акта (аварійного сертифіката), який складається страховиком або уповноваженою ним особою (аварійним комісаром) у формі, що визначається страховиком.

Якщо страхова компанія після розгляду страхової події визнає, що страховий випадок, який призвів до втрати (пошкодження або руйнування) активів, є страховою подією, то після отримання належних документів від авіапідприємства, страхова компанія повинна скласти страховий акт, в якому будуть розкриті факти, причини та наслідки страхової події, а також будуть зафіксовані розміри матеріального збитку. Розмір завданих збитків в разі втрати (пошкодження або руйнування) активів розраховується на підставі дійсної вартості активу за мінусом його залишкової вартості. До суми збитку також можуть входити витрати під час проведення заходів, пов'язаних з рятуванням активів, зберіганням тощо.

До страхового випадку не входять страхові події, які не були включені до договору страхування, і таким чином, страхова компанія звільняється від проведення відшкодування завданого збитку в результаті таких випадків.

Слід зазначити, що страхова компанія здійснює страхове відшкодування на підставі наступних документів:

1. Заява про виплату страхового відшкодування. Заява повинна бути підписана страховою компанією та подана не пізніше граничного терміну повідомлення про настання страхового випадку.
2. Довідки (свідоцтва) компетентних органів про настання страхового випадку. До компетентних органів можна віднести - органи МВС, санітарні та карантинні

служби, Держпожежнагляд, житлово-експлуатаційні контори, метеорологічні служби та ін. Обов'язково в довідці (свідоцтві) повинно бути зазначено винну особу, дату, причини настання страхового випадку, а також наводиться короткий опис пошкоджень та (або) рішення суду.

3. Акт оцінки збитків, який складається представником страхової компанії або організацією, яка має дозвіл (ліцензію) на проведення оцінки збитку.

Страхова компанія має право перепросити і інші документи, які будуть необхідні для встановлення факту настання страхової події, або за своїм рішенням може зменшити перелік документів для виплати страхового відшкодування. Якщо ж авіапідприємство та страхова компанія не знаходять компромісу з причин та розміру завданих збитків, то кожне підприємство може здійснити незалежну експертизу за свій власний рахунок.

Договір страхування припиняє свою дію у тому випадку, коли страхове відшкодування компенсовано в повному розмірі страхової суми. Якщо страхова сума не повернена в повному розмірі, то в даному випадку, договір страхування зберігає свою дію до кінця строку, зазначеного сторонами, у тій частині, яка складає різницю між зазначеною в договорі страховою сумою та сумою виплаченого страхового відшкодування.

Слід зазначити, що в бухгалтерському обліку розмір страхового відшкодування відображають у складі доходу авіапідприємства наступною проводкою: Дт 375 (377) Кт 746 (719). Даний господарський запис потрібно провести в бухгалтерському обліку в тому звітному періоді, у якому буде підтверджений розмір збитків в наслідок страхової події (оцінка доходу може бути достовірно визначена), який компенсує страхова компанія (складений страховий акт, аварійний сертифікат).

В тому випадку, якщо страхове відшкодування страхова компанія направляє відразу до підприємства, яке проводить ремонтні роботи, то в даному випадку в обліку потрібно додатково зробити взаємозалік заборгованостей - Дт 685 Кт 375 (377). Зазначений запис проводять в розмірі, який страхова компанія повинна компенсувати авіапідприємству за проведений ремонт іншим підприємством.

Висновки. Авіаційне страхування в Україні має особливості щодо його проведення. Це засвідчують статистичні дані Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері фінансових послуг в Україні та діючи нормативно-законодавчі акти. Так, проведення обліку авіаційного страхування відбувається за кожним страховиком та за кожним договором страхування, а витрати на проведення авіаційного страхування відображаються в обліку на підставі Податкового кодексу України та П(С)БО 16 «Витрати».

Список використаних джерел:

1. Самый безопасный вид транспорта, статистика 2017 года, Топ Рейтинги Мира, [Электронный ресурс], Режим доступа: <http://basetop.ru/samyiy-bezopasnyiy-vid-transporta-statistika-2017-goda/>
2. Статистика крупнейших авиакатастроф мира 1974-2017, [электронный ресурс], Режим доступа: <https://forinsurer.com/public/14/07/07/3824/>.
3. Список авиационных катастроф в гражданской авиации [электронный ресурс], Режим доступа: https://ru.wikipedia.org/wiki/Список_авиационных_катастроф_в_гражданской_авиации.
4. Підсумки діяльності страхових компаній за 9 місяців 2016 року [електронний ресурс], Режим доступу https://nfp.gov.ua/files/DepFinMon/sk_I%D0%86%D0%86_2016.pdf
5. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР (із змінами та доповненнями). [електронний ресурс], Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>
6. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 р. № 3393-VI, [електронний ресурс], Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3393-17>
7. Порядок і правила проведення обов'язкового авіаційного страхування затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2002 р. № 1535 (із змінами та доповненнями), [електронний ресурс], Режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1535-2002-%D0%BF>

8. Інструкція «Про застосування [Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій](#)» від 30.11.1999 р. № 291 [електронний ресурс], Режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

References (BSI):

1. "The safest mode of transport, statistics 2017, Top Rankings of the World", ["Samyj bezopasnyj vid transporta, statistika 2017 goda, Top Rejtingi Mira"], [electronic resource], available at: <http://basetop.ru/samyiy-bezopasnyiy-vid-transporta-statistika-2017-goda/>
2. "Statistics of the world's largest air crashes of 1974-2017", ["Statistika krupnejshih aviakatastrof mira 1974-2017"], [electronic resource], available at: <https://forinsurer.com/public/14/07/07/3824/>
3. "The list of aviation accidents in civil aviation", ["Spisok aviacionnyh katastrof v grazhdanskoj aviacii"], [electronic resource], available at: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_accidents_and_incidents_involving_commercial_aircraft
4. "Results of insurers for 9 months of 2016", ["Pidsumki dijal'nosti strahovih kompanij za 9 misjaciiv 2016 roku"], [electronic resource], available at: https://nfp.gov.ua/files/DepFinMon/sk_I%D0%86%D0%86_2016.pdf
5. "The Law of Ukraine "On insurance" from 07.03.1996y. No. 85/96-BP (as amended)", ["Zakon Ukraïni «Pro strahuvannja» vid 07.03.1996 r. No. 85/96-VR (iz zminami ta dopovnennjami)"], [electronic resource], available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>
6. "Air Code of Ukraine of 19.05.2011y. No. 3393-VI", ["Povitranij kodeks Ukraïni vid 19.05.2011 r. № 3393-VI"], [electronic resource], available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3393-17>
7. "The procedure and rules of obligatory aviation insurance approved by the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 12.10.2002y. No. 1535 (as amended)", ["Porjadok i pravila provedennja obov'jazkovogo aviacijnogo strahuvannja zatverdzeni Postanovoju Kabinetu Ministriv Ukraïni vid 12.10.2002 r. No. 1535 (iz zminami ta dopovnennjami)"], [electronic resource], available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1535-2002-%D0%BF>
8. "Instruction "On the application of the Plan of Accounts for assets, capital, liabilities and business operations of enterprises and organizations" from 30.11.1999y. No. 291", ["Instrukcija «Pro zastosuvannja Planu rahunkiv buhgalters'kogo obliku aktiviv, kapitalu, zobov'jazan' i gospodars'kih operacij pidприємств i organizacij» vid 30.11.1999 r. No. 291"], [electronic resource], available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

Keywords: transport; aviation; accident insurance; insurance policy; the insured event (accident) insurance compensation.

Ключові слова: транспорт; авіація; катастрофа; страхування; страховий поліс; страхова подія (випадок); страхове відшкодування.

Ключевые слова: транспорт; авиация; катастрофа; страхование; страховой полис; страховое событие (случай); страховое возмещение.